

na javnih krajih, oddaje alkohola na pijane osebe itd.

Rumunske zahteve. Kar smo prorokovali, izvršuje se točka za točko. Ker je naša kratkovidna vlada dovolila Srbom uvoz 70.000 komadov svinj in 35.000 komadov govede, zahtevajo zdaj Rumuni isto pravico in sicer še več kakor Srbi. Iz Dunaja se namreč poroča:

»Razprave glede trgovinske pogodbe z Rumunsko se ne izvršujejo zadovoljivo. Nastopile so težave. Rumunska zahteva namreč pravico, da uvaža na Avstrijsko dvakrat toliko živine kakor Srbija. In to zahtevajo Rumuni prav odločno.«

Torej še enkrat toliko mesa hočejo Rumuni uvažati kakor Srbi. To bi bilo torej skupaj s srbskim uvozom 210.000 komadov svinj in 105.000 komadov govede na leto. K tem 315.000 komadi živine pride še izpadek našega izvoza živine za 67 milijonov kron. Ako se v poslaniški zbornici te nesramne postavbe s Srbijo in Rumunsko sprejmejo, potem — adijo, domača naša živinoreja!

Prazne državne blagajne. Dunajska „Montagsrevue“ piše: »Veliki preostanki, s katerimi se je finančni minister svoj čas bahal, so izginili. Državne blagajne so prazne in g. Korytowsky išče denar potom dolga. Dovolitev neverjetnih milijonov za postranske namene, slabo gospodarstvo uprave državnih železnic zahtevajo sredstev, katerih ne dajejo davki. Delovanje ministerstva Becka je pripeljalo do tega deficita. Torej prazne kase, — in ljudstvo ima tudi prazne žepke ...

Volitve v nižjeavstrijski deželni zbor so končale s popolno zmago krščanskih socialcev. Izvoljenih je bilo namreč 27 naprednjakov in 100 črnih. Pač žalostne razmere!

V Bozniji bodejo vpeljali posebni deželni zbor. Kakor poročajo listi, obsegal bode ta zbor 80 članov in sicer 52 izvoljenih in 28 virilistov. Srbi bodejo zastopani po 23 izvoljenih poslancih in 4 škofih, muhamedanci po 17 poslancih in 6 muftijah, 4 virilistih in 6 reprezentantih. Katoličani imeli bodejo 12 izvoljenih poslancev in 3 škofov itd. Skupno bode torej deželni zbor obsegal 27 srbskih, 34 turških in 19 katoliško-hrvatskih poslancev.

70 vinarjev,

to je: 60 vinarjev za koledar in 10 vinarjev za poštino naj se vpošlje in dobilo se bode

kmetski koledar,

ki obsega 120 strani, mnogo slik, povestij, gospodarskih člankov, mnogo koristnega in zabavnega.

Dopisi.

Iz Ptujkega okraja.

Dolgo let hodim po ptujskem okraju in kupujem sadje in vino in tudi poljske pridelke imam tedaj priliko skorej vsako grabo na deli priti.

Prejšnje leta ni bilo mogoče iz grab na deželi vun priti, ljudi niso mogli pridelke prodati zavoljo slabih cest, po katerih se ni dalo korakati in ne voziti. Ali zdaj dve leti se je hvala Bogu svet v ptujskem okraju preuredil, in to hvalo moram izreči današnjem naprednem okrajnem zastopu pod vodstvom velezaslužnega načelnika Ornig in celega okrajnega zastopa.

Lansko leto je bilo mnogo sadja v fari Majšberg in Ptujška gora, ta kraj je bil kar se ceste tiče prej popolnoma zapuščen, lansko leto so se dve imenitni občinski cesti Majšberg-Stomečka vas in Ptujška gora—Naraple od okrajnega zastopa v taki stan spravile, da se lahko dirja z upreženo živino po njih. Zato je bilo tudi mogoče lansko leto sad izpeljati in ondotni prebivalci so dobili lepi denar; in od koga? Od Nemcev, ker so ti njih sad odkupili. Lepa nova okrajna cesta se je zgradila pod gorskim bregom vodeča skozi Podložo na Sestrže, iztekajoča v Črešnovce Bisterškega okraja. Ta je važna za ondotne prebivalce, kateri niso nobene ceste imeli in ni bilo mogoče njih pridelke

izvažati, zdaj se je stvar preuredila po naprednim načelnikom Ornig.

Važna cesta je tudi od Sel čez breg „Sterne“ v Doleno in dalje v Strajno. Po tej cesti ni bilo mogoče potovati. Ta kraj je rodovitni in tudi iz tega kraja se je mnogo izvažalo, ker je tudi zdaj dobra cesta. Po fari sv. Andrej na Leskovci in sv. Barbara o Halozah so se zapuščene ceste popravile, čez Okički hrib in k sv. Florjanu so se nove okrajne ceste zgradile. Kdor je tukaj hodil prejšnja leta, se je začudil, kaj je postalo, drugi svet. V tej krajih ni bilo vsled strmih kamnitih bregov nobenega prometa, ker živina vsled kamnitnega poda ni mogla naprej.

Tudi občinske dozidaj popolnoma zapuščene ceste v občinah Varnica, Lehnik, sv. Elizabeta, Slatina, Dravci, Kapič, Gradiš in Okič so se v dobro stanje spravile, in v Dravcih—Repič lep most iz betona zgradil. Potem se še mora ozirati na Turško grabo, cesta katera vodi od Zavrč na Dubravo na Hrvaškem po Turški grabi, ker imenitna kaplica roše. Kdor je prejšnje leta tukaj potoval je bil prepričan, da ni mogoče iz tega rodovitega kraja vino in sadje izvoziti, ker ni bilo varno za živino in za blago. Plačati se je moralo za polovnjak vina na Ptuj postavljeno po 6 kron. Letos je ta cesta zgotovljena, proga ravna kakor od kolodvora v Ptuj na Možajince, brez brega in 4 kilometre dolga. Zdaj je mogoče brez težav 4 polovnjake vina na voz naložiti in ga odpeljati, to stane zdaj 8 kron, pred pa se je za polovnjak zahtevalo po 6 kron; kaki razloček!

Zdaj pa se more še opozoriti ljudstvo na dve važni cesti v slov. gorah. Ena cesta je občinska, katera od okrajne ceste radgonske se cepi in k sv. Urbanu pelja; ta je bila tako zanemarjena, da ni bilo mogoče po nji voziti ne hoditi. Napredni okrajni odbor in njegov načelnik se je osmislil čez to zapuščeno cesto, po kateri je veliki promet in cesta je danes taka, da je veselje po nji se peljati.

Druga cesta katera se cepi od Radgonske ceste pri lončarji Kupovec v Janovcih in skozi Jiršovce v Ragoznico k sv. Rupertu Lenarčkemu okraja pelja, za katero se je 20 let prosilo, pa prejšnji prvaški okrajni zastop ni imel nobene skrbi za to cesto; se je zgradila; lansko leto 1907 se je gradba začela in 1. oktobra t. l. je zgotovljena. Kako veselje! Letos ko je toliko vina in sadja, kako lahko se zdaj blago izvažajo! Ta nova okrajna cesta je zgled kako ravna je brez brega in na suhem zgrajena, dolga je 5 kilometrov. 500 metrov. Stane okoli 22.000 kron. Prebivalci, dobri in za napredek vneti ljudje so potrebni svet za gradbo ceste brezplačno prepustili, ker so bili prepričani o važnosti te ceste. Kjer je promet, tam je denar!

Prebivalci ptujkega okraja, premisliti kaj dobrega je današnji okrajni zastop pod vodstvom njegovega trudopolnega načelnika Ornig storil in bomo mu hvaležni! Letos je mnogo kletev radi slabih cest izostalo in tako naj se ljudstvo zdravi in pri današnjih voditeljih okrajnega zastopa ostane. Živijo tisti!

Hvaležni kupec.

Opomba uredništva: Sprejeli smo radevoljno ta dopis nam poznane kupca. Takih dopisov smo sicer že celo vrsto dobili. Kdor ima možgane v glavi, mora biti okrajnemu zastopu in njegovemu načelniku v srce hvaležen, da je toliko v tako kratkem času storil. Ceste so kakor žile v telesu, — brez njih ni življenja! S praznimi besedami se ljudstvu pač ne pomaga. Le z delom se da kaj doseči! In koliko dela so dale ceste! Kolikrat se je vozil g. Ornig in žrtvoval čas in denar, da se je vse v redu izvršilo. In zdaj, ko so prepotrebne te ceste zgrajene, zdaj lažejo in obrekujejo prvaki na nesramnejši način in hočejo ljudstvo razburiti in kar je svetlega očrtniti. Sramota zanje! Ljudstvo pa se ne bode vjelo v te prvaške zanjke. Hvaležno bode ostalo naprednemu delu!

Marija v Puščavi. Ljubi „Stajerca“! Zima, katera zaziblje naravo v spanje, da se spomladi spet prebudi, je pred vratmi. Tople sapice so postihnille, zeleni gaji so zgubili svoje listje, solnce, ki je povzročilo čez leto hudo vročino, skriva se sedaj za gorami, sploh vse, kar je pod milim nebom, pričuje nam minljivost tega sveta. Kaj pa mi?! Da, tudi mi bomo šli svoj čas k počitku, izročeni bom zemlji iz katere smo

vzeti. Dva, ki sta se v celem življenju morebiti le zaradi druge narodnosti, ker je ta čital na predne časopise, sovražila, spala bosta tik eden drugega, vsak v svoji šestoglati hišici. Čitatelji si bodo mislili, zakaj to pišem, ali vedite, da prvaki ne pomislijo, da bo nas vseh enkrat konec. Vsi se bomo zagovarjali pred sodnim stolom, ter da mora sovraštvo vsaj na bolniški postelji ponehati. Evo vam dokaz! Pred kratkem želel je neki naročnik „Stajerca“ — spovednika, zaradi njegove bolezni. Ker je bajta pri žagi v kateri je stanoval, borna, želel je starček, ki se je 1866. vojskoval za domovino, da ga za ta čas prenesejo v hišo svojega gospodarja. Štel si je za nespodobno, da bi g. župnik šli s sv. zakramenti, z živim Bogom v to bajto. In kaj stori nekdanja kmetica, ki je obdeljena z več „škapulirji“, ter zapisana skoro v vseh „svetih“ bratovščinah. Ker je vedela, da bolani „Stajerca“ čita, kateri je vsem trn v peti, izgovorila se je: „Hm, pri nas ni prostora, mi nimamo praznih hiš!“ Toraj „sveta“ žena, vdova, za našega odrešenika, ki je nam zapustil lep nank „kateri enega mojih najmanjših sprejme, mene sprejme“, konečno pa za delavca, ki je pustil vso svojo moč pri tem posestvu, ni imela prostora le za kratek čas. To je teh „svetosti“ polnih ljudi „ljubezen do bližnjega in do Boga“! Sovraštvo na bolniški postelji, fej. Župnik pa, kateremu gre vsa čast, ker ni politikujoč dušni pastir, ni se sramoval te bajte, ni zanikal naročnika „Stajerca“, kateri so po mnenju klerikalčkov „brezverci“ in „nemčurji“, šel je k njemu celo dvakrat, ter ga sprevidel s sv. zakramenti. In tako sovraštvo vprizorjajo edino tisti, ki „sveto“ obračajo svoje oči v „deveta“ nebesa. Kaj ko bi bil še župnik rekel: „Pri tem, ki „Stajerca“ čita, nima prostora“! Siromašen starček bi potem takem gotovo ostal brez spovedi. V splošnem pa, kar se tiče bojkota proti „Stajercu“ in nemščini, omenim, da bo odsihmal postopal najodločneje, ker bojkot je po postavi prepovedan. Žvajgerju pa svetujem, da me pusti zaradi lanskega dopisa čisto pri miru, ker res, stokrat res je, da je Žvajger več v krčmi kakor pa v cerkvi, doma pa malo. Postava poznaj bojkot predobro, zato pa „Herstell Euch“! „Stajerc“, in sploh kar je pravega nemškega časopisja, hočejo mir med Nemci in Slovenci. Nasprotniki pa naj grejo dol v jugoslovanske kraje, kjer od 40—60% ljudstva ne zna ne pisati ne čitati. Tam je voda dovolj kalna. Armadni službeni jezik je tudi in še bode nemški, dokler bo lepa Avstrija v rokah Habsburžanov. Märsikateri slovenski vojak bi raje sedel v pisarni, kakor pa ekserciral po skalnatih bregovih, toda tem bridka poje, popred ko se naučijo še le nemške „komande“! To bo pritrtil vsak, ki je nosil vojno suknjo. — Kolikor je hotelo čez vrč, izročil sem javnosti, več pride pozneje. Bojkot proti „Stajercu“ mora ponehati, pa če bi vsi prvaki z zobmi škripali, resnica naj zmaguje. In hoc signo vinces.

Skozi celo leto

se čita koledar. Naš napredno pisani kmetski koledar izšel bode te dni. Kdor si ga želi, naj takoj vpošlje 70 vinarjev in sicer 10 za poštino, 60 za ceno.

Noben koledar

ne daje za tako malo svoto toliko zanimive, koristne vsebine.

Splošno zavarovanje za starost in onemoglost.

Poročali smo že v zadnji številki, da je vlada predložila zakonsko predlogo, tikočo se splošnega zavarovanja za starost in onemoglost. Ker je to velevažna zadeva, treba se je nanjo natančneje ozirati. Zlasti važno je, da ni raztegneno to zavarovanje edino na industrijske in obrtniške delavce, temveč tudi na kmete in njih posle ter na obrtnike.

Vsled te važnosti prinašamo v sledečem natančnejši izveček iz tega načrta nove postavbe: